

Vargen hotar fårfarmer

Ett vargrevir i Uppsala län skulle innebära slutet för många fårgårdar. Det går inte att skydda fåren från vargen, skriver Fia Söderberg.

”Vargrevir i länet om något år”, skrev UNT tisdagen den 6 december. Det är olyckligt att det bara är jägarnas perspektiv som lyfts fram när man pratar vargetablering. De får i medier utgöra en motpol till statsmaktens och de starka intresseorganisationernas ställningstagande för varg.

Men det finns andra aktörer för vilka en vargetablering i länet kommer att få oerhörda konsekvenser. Etableringen är nämligen ett hot mot den svenska närproducerade ekologiska fårproduktionen. Den är också ett hot mot de öppna betesmarkerna och den biologiska mångfalden.

När fårproducenter lägger ned verksamheterna hålls inte betesmarkerna öppna längre, på bekostnad av den biologiska mångfalden och viktiga arter inom djur- och växtlivet riskerar att försvinna. Hänsyn till detta måste tas när man talar om varg i Uppsala län.

Debatten behöver också nyanseras. Det finns fler människor i städerna som inte har något emot en vargetablering. Men det finns många människor, särskilt på landsbygden, som verkligen har något emot detta, men de marginaliseras. Därför träder jag nu fram, som småskalig fårproducent och bevarare av en svensk utrotningshotad allmogeras, Roslagsfåret.

Mina tankar inför framtiden är kantade av oro, trots egna insatser med kostsamma arbetskrävande rovdjursstängsel. Bidragen täcker inte ens materialkostnaden, än mindre den arbetsinsats som genomförs. Det är ändå inget säkert skydd mot vargangrepp, har det visat sig.

Den svenska livsmedelsproduktionen, det svenska lantbruket, den svenska fårnäringen, de svenska betesmarkerna och den biologiska mångfalden i Sverige befinner sig i ett mycket utsatt läge, skriver Svenska fåravelsförbundet i sitt remissvar till tilläggsuppdrag om den svenska rovdjurspolitiken i november 2011. Det är viktiga punkter som lyfts fram. Vargrevir i Uppsala län är ett hot mot många gårdar, men också ett hot mot människors livskvalitet och företagande på landsbygden. Är vargen värd allt detta?

I Västmanland, som har vargrevir nära Uppsala län, har flera gårdar under hösten drabbats av grymma och blodiga vargangrepp på fårbesättningar.

Chocken hos fårägarna är stor. Det är ett trauma att se sina tamdjur bli skadade och attackerade i synnerligen råa angrepp. En av de drabbade gårdarna slutar nu med sin verksamhet för att de inte orkar med den press som ett vargangrepp utsätter dem för.

De, och flera andra, vittnar om mycket blodiga och plågsamma attacker på fåren, där skadade och rivna får ligger utspridda i hagarna, fortfarande vid liv, trots rovdjurstängsel. Den tid det tar för fårägarna att få kontakt med rätt person och få besiktningsmän från länsstyrelsen att ta sig till plasten och analysera att det är varg som har skadat djuren, är plågsamt lång. Djuren lider. Också den tid det tar för veterinärer att komma på plats, se över situationen, sortera ut de djur som kan tas om hand, och de som måste avlivas av de plågade djuren.

Detta är scener vars våldsamhet få anar, och de flesta vill slippa ha på näthinnan. Detta djurplågeri är verklighet, det händer i dag, år 2011, i Sverige. Att samhället accepterar att detta får hända är helt obegripligt. Är det så vi vill ha det i Uppsala län? Är vargen värd detta?

Men till syvende och sist är det helt oacceptabelt att tänka sig att vi ska ha vargrevir i Uppsala län. Om vargarna förökar sig i befintlig takt sker en ökning med 40 procent per år. Det fanns en gång en anledning till att samhället inte ville ha en vargstam, då vargen var ett reellt hot mot både boskap och människors livskvalitet.

Det var på den tiden landsbygden fortfarande var viktig för samhället, och på den tiden den svenska livsmedelsproduktionen fortfarande ansågs viktig för samhället. Ökningen av populationen av varg i landet, som vi nu håller på att få, är för mig helt oacceptabel.

Etableringen är dessutom koncentrerad till Mellansverige, eftersom mer än halva landet norrut är undantaget på grund av rennäringen. Det kommer att innebära dödstöten för Matlandet Sverige, den biologiska mångfalden, de öppna betesmarkerna och den lokala fårnäringen. Vill konsumenten ha det så? Vill inte konsumenten ha lokalproducerat kött från djur med mycket utevistelse? Vill folk inte kunna gå fritt i skog och mark, plocka svamp och bär? Är vargen värd detta?

Jag personligen har aldrig önskat fler vargar i det här landet, och självklart heller inte i länet. Jag vill kunna fortsätta att planera för en utökning av bevarandet av svenska allmogefår och samtidigt kunna erbjuda ett lokalproducerat välsmakande kött, härliga skinn och garn till våra kunder. Men får vi fler vargar i Uppland kommer vår verksamhet inte att fortsätta.

Jag står inte ut med tanken att våra får, Milda, Runa, Spana, Kraka, Tova, Tura, Mysa och alla de andra, skulle bli utsatta för ett angrepp. Om vargen etablerar sig i länet kommer det med största sannolikhet bli verklighet, det vittnar våra grannlän om.

Och att leva med den oron varje dag är inget jag själv valt. Det är lobbyister och starka föreningar, som Naturskyddsföreningen och Svenska rovdjursföreningen, som fått för sig att vargen är utrotningshotad och bidrar till den biologiska mångfalden. Detta är helt felaktigt. Oron kostar personliga investeringar, förutom de skattepengar jag lägger till de miljoner som vargens etablering kostar. Om jag fick förfoga över mina skattepengar skulle jag hellre lägga dem på äldre vård, omsorg, en kvalitetssäkrad skola och medborgarnas tillgång till välfärd, ett rikt fritids- och kulturliv. Jag och många med mig säger nej till varg i Uppsala län.

Men vad gör politikerna? Vad gör LRF? Vilket parti tänker företräda mig i denna fråga?

Fia Söderberg

Sjökärrets Ekogård